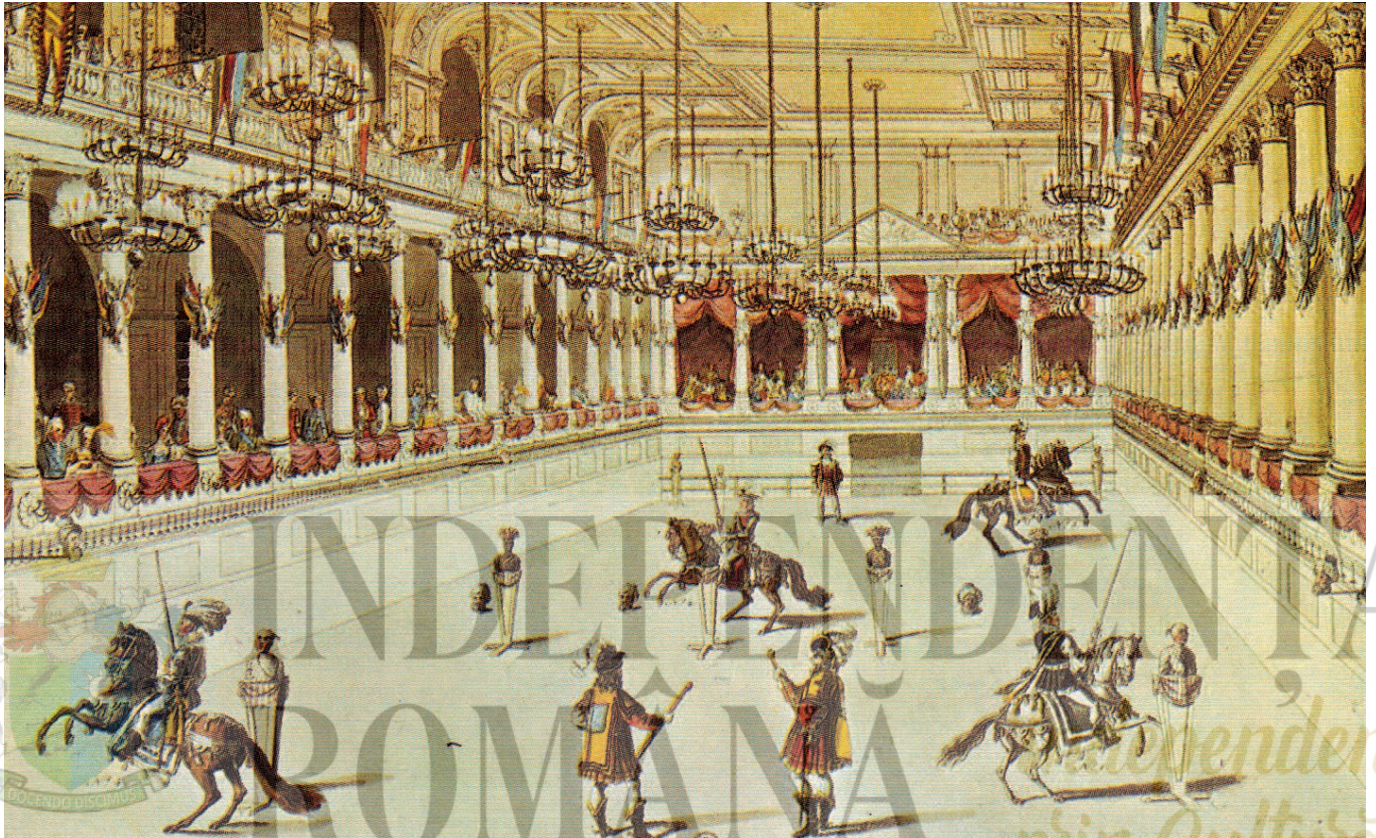

Concursuri ecvestre

Concursurile ecvestre au luat naștere ca o derivație a curselor hipice, fiind invenția ofițerilor de cavalerie care, practicau întrecerile sportive dintre ofițerii trupelor din escadroanele armatei, în pauzele dintre lupte, instrucție sau antrenamentul cotidian. Astfel ofițerii englezi fondează în Indii jocul de polo și Proba de trei zile(Three days Event) azi cunoscută sub numele de Proba Completă. Atelajele au fost înființate prin întrecerile dintre căruțașii și sacagii din Franța și Anglia, care se întreceau la început din amuzament apoi, după reguli precise, întrecerea ecvestră a devenit competiție.

Carusel la Școala Spaniolă de la Wiena în 1814, după o stampă veche

Europa însă cunoaște o evoluție generatoare de progres genetic într-un areal imens al vremii cu dezvoltare masivă a efectivelor, începând cu secolul al XVI-lea, perioadă când apar marile școli de echitație. În secolul XVI sportul călare cunoaște o amplă dezvoltare prin înființarea, în special în Italia, a școlilor de călărie de la Napoli și Ferrara, urmate de înființarea unor școli similare în Franța, Germania, Rusia, Austria. Astfel, în secolul XIX călăria capătă noi valențe, prin introducerea probei de sărituri peste obstacole dar mai ales prin perfecționarea dresajului în cadrul școlii de dresaj de la Wiena (foto), unde se executau numeroase figuri din **dresajul „academic”**.

Atelaj din doi cai lipițani în Campionatul Național de Atelaje al României la Temeșeu-Bihor

Ca ramură sportivă, călăria a fost reprezentată pentru prima dată la Jocurile Olimpice de la Londra (1908), unde concursul de obstacole a fost câștigat de echipa engleză, însă primul concurs hipic internațional are loc un an mai târziu, în 1909. Începând din 1912, când la Jocurile Olimpice de la Stockholm s-au desfășurat probe de obstacole și dresaj fiind introdusă pentru întâia oară și proba completă, călăria a fost prezentă la toate Olimpiadele. În perioada interbelică sportul c[alare s-a organizat tot mai bine, prin înființarea Federațiilor Naționale, Federației Internaționale (1921) și a Comitetului Internațional Olimpic.

După o perioadă de stagnare, după cel de al Doilea Război Mondial, echitația s-a dezvoltat impetuos prin creșterea vertiginoasă a numărului cluburilor hipice și a participanților la acest sport, stimulate de rezultatele obținute la campionatele naționale, mondiale și olimpice. Printre echipele ce s-au impus la marile concursuri hipice în probele de obstacole au fost cele din Germania, Anglia, S.U.A, Italia, iar dintre cei mai valoroși sportivi menționăm pe: H. Steenken, frații Shochemöhle, frații D'Jnzeo, Nelson și Rodrigo Pessoa, Hugo Simon, G. Mancinelli, frații Withecher, Ludger Berbaum, Jos Lansnik și alții. A devenit o tradiție ca localități cum sunt Aachen, München, Hamburg, Roma, Lucerna, Wembley, Paris, Viena să găzduiască cele mai renumite competiții hipice mondiale și europene.

Ștefania Stoica Schumann, învingătoare la Wiena, Austria și Samorin Slovacia, 2023

La noi în țară, primele societăți ecvestre și concursuri de cai au apărut la jumătatea secolului trecut, când au fost construite la București, Iași, Craiova, Târgoviște hipodromuri ce au constituit baza materială pentru competițiile ulterioare. Se consideră că bazele echitației la noi s-au pus prin înființarea, în 1872, a „Școlii de cavalerie” de la București, condusă de col. Alexandru Larca, iar primul concurs de călărie oficial s-a ținut în 1876. La sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX în activitățile hipice se practicau: probele de obstacole, dresaj și călăria în teren variat.

În anul 1907 ia ființă „Clubul călăreților București”, societate care va inaugura, în 1911, Concursurile Hipice Naționale de sărituri peste obstacole. La acest concurs s-au desfășurat probe de dresaj, sărituri și proba completă. Prima participare a României la un concurs internațional a fost consemnată de sCrierile vremii, în 1919 la Paris, la „Concursul armatelor prietene”, unde o comportare bună a avut-o căpitanul Iacob Filip cu calul Beby (locul II), iar în 1930, ia ființă Federația Ecvestră Română, ce se va afilia Federației Ecvestre Internaționale. În 1934 se organizează la București prima școală de călărie română, cu scopul de „a face să prindă și dezvolta sportul hipic în rândurile tineretului”. În același an, călăria românească s-a remarcat la concursul de la Aachen în Cupa Națiunilor, iar în anul următor la Varșovia prin sportivi ce au rămas nume de prestigiu în sportul românesc: C. Apostol, C. Zahei, H. Rang, F. Țopescu, C. Tudoran V. Bărbuceanu, ș.a.

De remarcat succesul călărețului Henri Rang pe calul delfis la Jocurile Olimpice. Aceasta a fost prima medalie obținută de România la Olimpiadă. Primul Concurs Internațional Hipic organizat de țara noastră are loc în 1938, la care au participat echipe din Franța, Cehoslovacia, Belgia, Italia, Polonia, Grecia, cu un larg ecou în rândurile iubitorilor acestui sport. La acest concurs România, a câștigat cinci premii. Mulți dintre călăreții vremii în general ofițeri de cavalerie sau copii de ofițeri au învățat arta călăriei în Franța, Italia sau în Austria, venind cu un puternic aflor de cunoștințe de înaltă școală în echitație la un înalt nivel, unii fiind elevii unor vestiți profesori francezi cum a fost generalul Decarpentry, portughezul Nuno Oliveira și altor mari maștrii din echitația începutului de secol al XX-lea. În ceea ce privește proba de dresaj, acestea i-a fost acordată mai puțină atenție comparativ cu probele de obstacole. Această probă, socotită pe drept cuvânt o artă aparte, în marea artă care este călăria, a atras atenția prin afirmarea unor nume prestigioase: C. Comănescu, C. Negulescu, C. Zahei, Th. Paulius, P. Kirculescu, I. Epuree.

Pe lângă concursurile de obstacole și dresaj, în perioada interbelică erau în vogă probele complete, mai ales în rândul militarilor. În acest sens, în 1925 a avut loc „Campionatul Calului de Arme”, care îmbina proba de dresaj, proba în teren accidentat și o probă de obstacole. Din 1931 aceste probe s-au desfășurat anual, în Campionatul Național de Probă Completă. După 1950 s-au înființat noi centre de călărie la Lugoj, Craiova, Timișoara, Iași, unde s-au ridicat nume noi în sportul hipic românesc: Gh. Langa, V. Bărbuceanu, C. Vlad, Vasile Pinciu, O. Recer, A. Bozan, D. Velea etc. Echipa națională s-a afirmat în competiții internaționale de prestigiu la Aachen, Roma, Dresda, Viena, Nisa etc. și la Olimpiadele de la Londra (1948), Helsinki (1952), Roma (1960), Moscova (1980). Succese de prestigiu a înregistrat și dresajul românesc dominat de sportivi ca N. Mihalcea, N. Marcoci, I. Molnar. Prestigiul acestei generații de specialiști în probe de dresaj a fost continuat de sportivi ca: A. Donescu, D. Velicu, S. Soveja, P. Roșca, care au obținut succese în concursurile de dresaj academic, urmași fiind de generația tânără cu Alina Toma, Laura Epuraș, Laura Cruceanu, Cristina Dulugeac (foto), Alexandra Copos, Bianca Răducan, Ionuț Leonte, Bogdan Leronte, Ionuț Tămâian și alții. Tradiția școlii românești de călărie a fost încă odată confirmată la Jocurile Olimpice de la Moscova (1980), unde echipa României a obținut locul III la dresaj. Componenții echipei au fost: D. Velicu cu Decebal, P. Roșca cu Derbist și A. Donescu cu armăsarul Dor.

Din păcate, în ultimele decenii tradiția școlii românești de călărie a intrat într-un con de umbră datorită unor cauze obiective, dar și unele subiective. Se pare că, în prezent perioada de declin s-a încheiat, prin apariția proprietarilor de cai și a cluburilor hipice private există șanse reale de afirmare la concursurilor interne și internaționale a școlii românești de călărie, dar și a curselor hipice de alergări. Prin ambiția, curajul, pasiunea dar mai ales prin eforturi financiare susținute proprietarii care apoi au devenit crescătorii particulari, de cai din rasele de sport din România, au realizat performanțe deosebite.

acă avem în vedere masa relativ restrânsă din care a fost făcută selecția, pentru aceste discipline ecvestre, în comparație cu țările Europei de Vest unde baza de selecție putem spune că este foarte mare, privim cu multă speranță către viitor, întrucât managementul românesc din acest sector aducător de pierderi, se pare că este de un real nivel european. Astfel, am prezentat în numerele revistei Săptămâna, sporturile hipice pe categorii de manifestare competițională, fiind o mică reparație făcută de autor, acestui veșnic și loial prieten și partener al omului, calul, încercând să reaprimem și să dezvoltăm la români, spiritul și dragostea pentru creșterea cailor de rasă în țara de tradiție numită România.

Ion Dulugeac